

Landbruk

Politisk uttalelse fra Hedmark Venstre, fylkesårsmøte 05.02 2017

Hedmark Venstre er kritisk til regjeringens jordbruksmelding,- med unntak av miljø og klimadelen

Regjeringen la nylig fram Meld. 11 (2016–2017) med tittelen; “Endring og utvikling — En fremtidsrettet jordbruksproduksjon.

Hedmark Venstre mener at mange av de foreslåtte endringene er for omfattende og særlig når det gjelder markedsreguleringsordningene i jordbruket. Meldinga er preget av en ideologisk tilnærming med dereguleringer. Det er forslag om å avvikle mange av dagens ordninger uten at det er gjort rede for hva som vil være konsekvensen av disse endringene. Det foreslås blant annet å avvikle følgende ordninger: dagens markedsregulering på korn, geitemelk, egg, epler, og matpotet. I tillegg foreslås det å avvikle målpris for svin.

Flere av forlagene er antakeligvis i strid med den uttalte målsettingen i den nye meldinga. Det gjelder forhold som produksjonsmål, produksjonsfordelingen i landet, konsekvenser for den store næringsmiddelindustrien med en produksjonsverdi på 185 mrd. og 38.000 ansatte eller hva endringene vil bety for de 41.000 som er sysselsatt i jordbruket.

Jordbruket er ei politisk og kapitalkrevende næring som har behov for langsiktige rammebetingelser for å utvikle seg og oppfylle samfunnets krav om trygg mat, mangfold i utvalg, levende kulturlandskap og god dyrevelferd. Næringa er omstillingsdyktig og kan vise til mer enn dobbelt så sterk produktivitetsøkning de siste 10 årene som industrien, med 2,6 % i jordbruket og 1,1% i industrien. Jordbruket har også blitt ei eksportnæring med utgangspunkt i jordbrukets felles genressurser og samvirkeorganisasjonene som er høykompetansebedrifter. I dag eksporteres storfesæd til 30 land og svinesæd til 54 land med utgangspunkt i bioteknologimiljøet på Hamar med Geno, Norsvin og Graminor som hovedaktører.

Venstre er et reformparti og er alltid åpen for å gjøre endringer, men endringene må være forberedte og må baseres på kunnskap og medvirkning fra berørte parter. Mange av forlagene i denne Stortingsmeldinga oppfyller ikke disse kravene.

Hedmark Venstre avviser derfor følgende forslag i jordbruksmeldinga:

1. At selvforsyning kun er et mål for hvilken markedsandel matsektoren har her hjemme og ikke er et mål i seg selv
2. Regjeringa sier at de ønsker å beholde den geografiske produksjonsfordelingen. Følgende endringer er i strid med denne målsettingen:
 - redusere fra 18 til 10 regioner for mjølkekvoter
 - omgjøre prisnedskrivningstilskuddet for norsk korn til et tilskudd direkte til produsent. Det vil svekke kanaliseringspolitikken og mye av den kraftforkrevende kjøttproduksjonen vil overføres til kornområdene som igjen vil svekke distriktsjordbruket
 - avviklingen av mottaksplikten
3. Avvikle tilskuddet til beredskapslagre for såkorn. Det er uansvarlig og historieløst.

4. Avvikle ordningen med tidligpensjon. Mange unge må vente på å ta over gården fordi tidligere eier ikke har råd til å gi fra seg. I dag er gjennomsnittsalderen til nye eiere 52 år og 41,5 år for de som mottar produksjonstilskudd. (SSB)
5. Avvikle tilskudd til avløsning ved ferie og fritid.
6. Avvikle markedsbalanseringen i kornsektoren og overføre reguleringsansvaret til Landbruksdirektoratet. I dag er det samvirkebaserte Norske Felleskjøp som regulerer kornmarkedet. Det fungerer godt og det er vanskelig å se hvorfor regjeringen foreslår å bygge opp enda mer statlig byråkrati for å gjøre denne jobben.

Hedmark Venstre ønsker å peke på sentrale utfordringer for norsk jordbruk som meldinga ikke svarer på:

- Mer grovforbasert kjøttproduksjon. Norge bruker kun halvparten av tilgjengelige beiteressurser og redusere bruken av kraftfor til drøvtyggere. Sterkere incitamenter bør vurderes som øke tilskuddene for kjøtt som kun er produsert på grovfor på bekostning av de som bruker kraftfor.
- Jordbrukets plass i den nye bioøkonomien og samarbeid mellom grønne og blå næringer må løftes fram.
- Birøkt og produksjon av honning kun 50 % dekning av markedet, samt eksportmuligheter. Biene står også for en avgjørende pollinering i andre produksjoner. I dag importeres humler.
- Rekruttering og utdanning med en egen utredning, men påvirkes av inntektsmuligheter og rammevilkårene i næringa.
- Jordbrukets rolle og plass for å oppfylle Paris-avtalen med reduserte utslipp av klimagasser
- Mangler ambisjoner for nydyrking av jord for å øke matproduksjonen.

Hedmark Venstre mener miljødelen i meldinga er utfyllende og ambisiøs:

Klimagassutslippene fra jordbruket har gått ned med 11,6 % fra 1990 – 2014. Likevel må næringa sørge for å redusere sine utslipp slik at jordbruket kan bidra til at Norge kan oppfylle Paris-avtalen. Hovedårsaken er 15 % færre storfe i samme prioden.

Hedmark Venstre støtter miljø og klimadelen i Stortingsmeldinga som er god og framtidsrettet. Meldinga inneholder en omfattende miljø og klimadel som både presenterer jordbrukets utfordringer, muligheter og med en oversikt over våre nasjonale og internasjonale forpliktelser innenfor klima og miljø. Det vises til rapporten "Landbruk og klimaendringer" som ble lagt fram 19. februar 2016 som inneholder 15 konkrete tiltak som vil innebære et utslippskutt på ca 10-20 %.

Forskning, ny kunnskap og ny teknologi gjør det mulig å iverksette målretta tiltak. Hedmark Venstre ber om at tiltakene utredes videre slik rapporten anbefaler. I tillegg kommer oppfølging av "Grønn skattekommisjon" hvor regjeringen vil legge fram konkrete tiltak våren 2017.

Det pekes på følgende aktuelle tiltak for å få ned utslippene:

- Binding av mer karbon i jord.
- Biokull. Biokull er trekull produsert fra biomasse med formål å lagre karbon og forbedre jordsmonnet
- Skaffe mer kunnskap om sammenhengen mellom kvalitet på grovfor, dyresykdommer, kalvingsintervall og klimautslipp
- Mer kunnskap om tilpasset gjødsling, både for mineralgjødsel og husdyrgjødsel
- Mer kunnskap om kostnader ved ulike klimatiltak
- Mer kunnskap om nye skadegjørere i et endret klima

- Mer kunnskap om nye driftsmetoder/dyrkingsteknikker i et endret klima
- Klimarådgivning på gardsnivå som kan identifisere tiltak hos hver enkelt bonde
- Grøfting av vassjuk jord som et effektivt klimatiltak
- Biogassanlegg både reduserer utslippene og produserer energi samtidig
- Redusere matsvinnet. I dag kastes 46 kg/året/person som utgjør 200.000 tonn CO₂
- Økt bruk av biodrivstoff i maskinparken og evt. el-traktorer
- Tillegge klimahensyn mer vekt i jordbruksoppgjørene

Hedmark Venstre mener at vi må slå ring om landbruket, og bevare ordningene som muliggjør drift av både små og store bruk. Dette er nødvendig for å øke selvforsyningen, samt sikre bosetting i hele landet, verdiskaping og matsikkerhet. Samtidig må vi legge til rette for satsing på teknologisk utvikling og klima også i landbruket.